

Zachránime ešte dedičstvo našich otcov?

Slovenská majolika je našou modranskou

Modranská ľudová majolika zastáva bezpochyby jedinečné miesto na poli slovenskej kultúry všeobecne. Tradičné hrnčiarske remeslo má svoju históriu aj svoju súčasnosť. Práci s hlinou sa venujú viacerí modranskí majstri vo svojich malebných výrobných. V histórii zažívala známa majolika v Modre, teda výrobný podnik Slovenská ľudová majolika-ľudovomelecke družstvo, viaceré obdobia dostatku, kedy podnik dokázal zamestnať a užiť aj 400 zamestnancov. Dnešok však hovorí už o inom.

Vychýrený podnik rokmi upadal a dôsledkom vývoja, kedy sa ocitol v režime odstávky, je jeho blížiaci sa koniec. Napriek všetkému sa našli ľudia, ktorým osud Majoliky nezostal ľahostajný a snahy o zachovanie kumštu, ktorý nám zanechali naši otcovia sa azda pretavia do reality obnovy. Do Majoliky kedysi chodili nielen školské zájazdy zo Slovenska a Čiech, ale aj početné skupiny zahraničných turistov a milovníkov tradícií a obdivovateľov mravenčej práce. Veď pracovať s hlinou by mal človek, ktorý má k nej osobitý vzťah, hlinu modelujeme, vypaľujeme, glazujeme a maľujeme. Hlinu treba cítiť. Našu modranskú majoliku navštevovalo mnoho významných štátnych predstaviteľov azda z celého sveta. Podnik žil svojim životom a k životu ako takému patria aj obdobia kedy sme raz hore, inokedy dolu. To sa stalo aj Slovenskej ľudovej majolike. Postupom rokov sa výrobné družstvo dostalo do katastrofálnej finančnej situácie. Podnik si s problémami, ktoré sa začali kopíť, žiaľ nedokázal poradiť. A tak má súčasný modranský podnik Slovenská ľudová majolika, ľudovomelecke výrobné družstvo aktuálne so 15 zamestnancami od januára 2016 pozastavenú výrobu. Podnik však naďalej ponúka svoje výrobky v predajni na námestí v Modre.

Ako k uvedenému kroku prišlo a či sa spoločnými silami a s ochotou spriaznených subjektov predsa len nedokážeme vrátiť k dávny časom, kedy majolika vyrábala a expandovala, sme sa spýtali predsedu druž-

stva Slovenská ľudová majolika-ľudovomelecke výrobné družstvo Tomáša Kaščáka. **T. Kaščák:** „Predsedom predstavenstva som od januára 2015 a podnik sa už dávno pred mojim príchodom nachádzal v stave, o akom hovoríte. Snažili sme sa zlepšiť čo len šlo, obchod, vzťahy, oslovovať nových zákazníkov, riešiť staré dlhy. Niečo sa darilo a niečo zasa menej. Pre družstvo však už nie je žiadne pokračovanie... Všetci vieme, že Majolika ako družstvo končí. Treba sa však orientovať na nové možnosti zachránky dedičstva, toho dedičstva, ktoré nám Majolika zanecháva“.

Podme k nie príjemným faktom. O výške dlhov asi netreba hovoriť, pretože to číslo nič už nezmení. Ale hovorme o ľuďoch. Ako je to so zamestnancami? Objavili sa informácie, že ste prepustili posledných

ľudí? Ako to je?

T. Kaščák: „Chcete fakty? Podnik má na krku množstvo exekúcií, nie je schopný ich zaplatiť. Výška dlžôb nie je tajná a tvorí sumu približne 200 000 eur. Hovorí sa, že sme prepustili posledných zamestnancov.

Nie je to však pravda. Máme 15 zamestnancov, ktorí naďalej zostávajú našimi zamestnancami, i keď mzdu na svoju odvedenú prácu dostali naposledy za november 2015. Nestojíme so založenými rukami aj napriek situácii, v ktorej sme sa ako podnik ocitli. Verím, že sme našli ľudí, ktorí vedia ako začať odznova, aktívne nám pomáhajú s riešením problémov. A najmä: viaže nás spoločne a to je úsilie zachovať tradície a tiež postarať sa o zamestnancov, ktorých máme.“

Situácia je nezvratná a zrejme sa výrobné družstvo Slovenská ľudová majolika Modra nedokáže vlastnými silami znova pozviechať. Čo sa stalo, že sa v minulosti úspešný podnik ocitol v likvidačnej situácii? Výrobné družstvo Majolika je samostatná podnikateľská entita, ktorá má svoju tradíciu. Práve pre túto činnosť nie úplne vhodná forma vlastníctva, teda družstvo, je jedným z dôvodov, ktorý doviedol Majoliku tam, kde je. Manažment firmy tvorili samotní zamestnanci, ktorí boli odborníci na remeslo, nie však na niektoré zásadné rozhodovacie procesy. Spôsob rozhodovania nedo-

ako nesprávne. Dnes sa Majolika nachádza v situácii, v ktorej jej záväzky vysoko prevyšujú príjmy. Odborníci na poli financií a biznisu buď v minulosti absentovali alebo nedostali dostatočný priestor. Pôvodné výrobné družstvo Majolika bola naozaj bohatá firma, ktorá vlastnila pozemky a budovy. Postupom času rozpredávala svoj majetok. Keď sa ekonóm pozrie na čísla dozadu vidí, ako podnik strácal svoje vlastné aktíva. Podarí sa ešte naplniť to známe „Chráňme dedičstvo našich otcov“? Pýtam sa predstaviteľky projektu, ktorý v týchto dňoch vzniká, Centra kreatívnej keramiky v Modre, Miriam Fuňovej.

M. Fuňová: „Majolika jednoznačne patrí do Modry, je súčasťou každého v tomto regióne. Myšlienka Centra kreatívnej keramiky je však širšia ako zachovanie výroby majoliky, ide o záchranu našich tradícií, veľkej časti našej histórie pre ďalšie generácie. Verím, že ako iniciatíva nadšencov, dobrovoľníkov pracujúcich v občianskych združeniach, ktoré zachovávajú tradície, vzácne spojenie odborníkov historikov, ekonómov, majstrov remesla, ale aj podnikateľov, máme predpoklady k tomu, aby sa nám podarilo dosiahnuť cieľ. Nádej nám dáva podpora mesta, inštitúcií pôsobiacich v oblasti kultúry, záujem trhu, ale aj fakt, že celoeurópsky sú zachovanie tradícií, ľudové umenie, ručná výroba a prírodné produkty v pozornosti. Chceme Centrum kreatívnej keramiky vybudovať nielen pre Modru, ale pre celý región, zachovanie tradície vidíme vo vzdelávaní, v samotnom zachovaní remesla, zručnosti ako takej. Zároveň Centrum vnímame ako živý priestor, komplex činností a služieb, ktorý by bol pre keramikárov podporou. Na tento zámer aktívne pracujeme na získaní finančných prostriedkov.“

Avšak čo s ľuďmi, ktorí sú poslednými zamestnancami, pričom mnohí s majolikou žijú takmer celý svoj profesný život?

M. Fuňová: „Verím, že sa nám podarí zachrániť pracovné miesta pre ľudí, ktorí sú majstrami keramikového remesla a robili ho dlhé roky. Oni sú nositeľmi tradícií, dúfam, že budú mať možnosť odovzdať svoje skúsenosti ďalším generáciám. Je to jedna z priorit nášho projektu.“

O tom, že aktuálny stav nie je ľahostajný ani terajšiemu vedeniu mesta Modry svedčí aj vyjadrenie primátora Juraja Petrakoviča.

J. Petrakovič: „S mojimi kolegami, poslancami Mestského zastupiteľstva, máme snahu dať priestor každému projektu, ktorý pomáha zvýšiť životnú úroveň Modranov, rozvíja náš chotár, podnikanie v ňom, podporuje zamestnanosť a zvyšuje atraktivitu Modry pre cestovný ruch. Pozorne sledujeme situáciu v Slovenskej ľudovej majolike, výrobnom družstve, pretože je nielen dôležitým zamestnávateľom, ale aj jedným zo symbolov nášho mesta a významnou súčasťou slovenskej histórie, nositeľom tradície výroby keramiky v regióne. Dúfam, že súčasní za-

mestnanci výrobného družstva nájdú opäť prácu, na ktorú sú majstri. Mesto bude nápomocné v rámci svojich možností. V súčasnosti rokujeme s iniciátormi projektu centra kreatívnej keramiky o možnosti využiť spustený areál bývalej tehelne. Teší ma, že záchrane majoliky vyslovila podporu aj Bratislavská župa slovami pána župana Freša. Uprednostňujem dlhodobé a komplexné riešenia, preto ma teší zámer, ktorý zahŕňa aj vzdelávanie, výskum a osvetu. Tradícia výroby keramiky k nášmu mestu neodmysliteľne patrí, je našim rodinným striebrom, a preto

považujem za našu povinnosť zachovať ju pre budúce generácie.“

Viac o projekte záchrany Slovenskej ľudovej majoliky a o Centre kreatívnej keramiky vám, prinesieme v nasledujúcich číslach Modranských zvestí.

Jana KUČTOVÁ

Na fotografiách: Výroba modranskej majoliky pretrváva už mnoho rokov; Budova starej tehelne má ambíciu byť novým Kreativným centrom, zameralým na keramiky; Majolikový tanier vyrobený k slávnosti Vínobrania.

FOTO: LUCIA MARUŠICOVÁ

FOTO: ARCHIV FB SIM

Nadácia Revia: Neustále hľadáme cestu pomoci

Aj v jesennom období je Nadácia Revia aktívna a plní svoje základné poslanie - podporovať ľudí k tomu, aby si pomáhali. A to rovno prostredníctvom troch aktivít - Grantový program, ktorý je nosným pilierom nadácie, charitatívno - zábavným podujatím pre celú rodinu Zvieratka v meste a Reťazou dobra - kampaňou, ktorou oslavujeme 20. výročie svojho vzniku.

Posledné tohtoročné grantové kolo, v rámci ktorého nadácia rozdeľuje finančné prostriedky na projekty aktívnym združeniam, či občanom, opäť prinieslo nové nápady, ale podporili sme (s príspevkom Nadácie SPP) aj projekty, ktoré sú dlhodobé a užitočné. Celkovo sme v treťom grantovom kole rozdelili 2800 eur pre 10 projektov z malokarpatského regiónu. V Modre už tradične nadácia podporuje projekt záchrany kostolika na cintoríne, ktorý iniciuje Združenie záchrany cirkevných pamiatok. Seniori z JDS sú známi svo-

jimi športovými úspechmi a aj preto majú náš obdiv a podporu. Okná do sveta otvára Rehabilitačné stredisko Claudium nielen svojim klientom, ale prizýva na svoje aktivity aj širokú verejnosť. Ich projekty sú kreatívne a inšpiratívne. V Modre je mnoho mimoriadne talentovaných detí, a tie radi podporíme aj my. Tentokrát na Majstrovstvách sveta v riešení Sudoku. Aktivity, ktoré sme podporili v rámci regiónu priebežne aktualizujeme na našej stránke a pozývame na ne širokú verejnosť, sledujte nás preto na www.revia.sk.

Zvieratka v meste je podujatie určené pre celú rodinu, milovníkov zvieratiek a samozrejme, nielen pre nich. Bude sa konať v prípade priaznivého počasia v Pezinku na Radničnom námestí 26. 10. 2016 v popoludňajších hodinách. Príležitosť zapojiť sa dostali aj modranské školy. Cieľom aktivity je spojiť komunitu, dozvedieť sa viac o starostlivosti o zvieratka, zabaviť sa na „zvieraciu tému“ a podporiť krajší život vo svojom okolí. Nebudú chýbať ukážky sokoliarov, prednášky so zverolekárom, ukážky výcviku psov, či maľovanie na tvár, výstava, či divadielko Piki. Stanete sa súčasťou našej reťaze dobra a výťažkom z podujatia prispějete na aktivity nadácie Revia. Nadácia Revia oslavuje tohto

roku 20. výročie vzniku a za tento čas sme neustále podporovali projekty súvisiace s rozvojom regiónu, v ktorom sme zhodnotili vyše 1 600 000 eur. Je to úspech nás všetkých, ktorí vieme, že aj veľa malých darov vie priniesť veľký osôh. Tento signál by sme radi vyslali aj cez kampaň Reťaz dobra. Ak sa vám naše aktivity páčia a hľadáte spôsob, ako podporiť to, čo robíme, pošlite darcovskú SMS v sume 2 € v tvare DMS Revia (DMS medzera Revia) na číslo 877 spoplatnenú bežnou cenníkovou cenou mobilného operátora alebo podporte naše aktivity cez www.revia.sk/daruj a obdarujte sa spolu s nami. Ďakujeme.

Drahoslava FINKOVÁ
a Miroslava PETRUŠOVÁ,
Nadácia Revia